

НЬЮЙОРСЬКА СВІТОВА ВИСТАВА ЗАМКНЕНА

НЬЮ ЙОРК. — З кінцем минулого місяця на час зими ньюйорську Світову Виставу офіційно закрито. Вона буде з весною наступного року відкрита. Директори вистави мали своє засідання, на яким прочитано звіти з вистави. Виставу відвідало минулого сезону 26 мільйонів платних гостей. Тепер корпорація має мільйон двісті тисяч доларів у банку готівки. Але має також виданих бондів на 22 мільйони доларів. Директори заявляли, що з морального і фінансового боку вистава показала вповні вдалою. Малі гурти людей відвідали останнього дня виставу. Через те виставі будинки і площі виглядали понуро і більші, ніж перед тим. Усе завмерло на час зими.

ПРОТИВЛЯТЬСЯ, ЩОБ ДЯКУВАТИ СОВЕТАМ.

НЬЮ ЙОРК. — На спеціальним засіданні „оціночного комітету“ міста Нью Йорку приватні рішення висловити подяку директорам Світової Вистави, а також чужим представництвам, що брали в ній участь. Коли прийшлося голосувати, то голова дільниці Квінс, Гарвей, запропонував, щоб дякувати Сове-там. Він сказав, що колиб це від нього залежало, то він був би цілком усунув Совети з цієї вистави. Голова дільниці Менгетен, Ізаакс, станов в обороні Советів і сказав, що це не добре висловлюватись так про Совети, та радив той вираз усунути з протоко-лу. Але Гарвей настоював, щоб це було записано. До Гарвея прилучився сам голова ньюйорської місь-кої ради, Нуболд Моріс, і сказав, що про Совети має те саме переконання. Крім того, говорив Моріс, Совети тепер багато причинились до сходження а-мериканського корабля „Сіті оф Флінт“ через мор-ських піратів.

СЕКРЕТАР ГОЛ АПЕЛЮЄ В СПРАВІ „СІТІ ОФ ФЛІНТ“.

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Кордел Гол вислав до англійського і німецького уряду лист, апелюючи, щоб вони вважали на американську зало-гу, що знаходиться на сховищі німцями американ-ським кораблі „Сіті оф Флінт“. Той корабель тепер пробивається під німецькою командою через бльо-коване англійськими кораблями море. Колиб тому кораблеві та його залозі щось сталося, то це дуже обійшлоб Америку, говорить в листі департаменту стейту.

РУЗВЕЛТ ВІДКИНУВ БУДОВУ МОСТУ В НЬЮ ЙОРКУ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт відкинув апел посадника Ля Гвардії, щоб так дозволено бу-дувати міст з Бетері Парку в Нью Йорку до Брукліна. Заборону цієї будови наперед видав департамент ма-ринарки, який сказав, що в нинішніх часах такий міст став би небезпечною для національної оборони. Бо колиб чужі літаки його збомбардували, то він, упавши в воду, загородив би цілком шлях для ко-раблів до воєнних ярдів, що є в Брукліні. Ля Гвар-дія станов на становищі, що ці побоювання не мають основ, бо ще дуже далеко до того, щоб чийсь літаки бомбардували Нью Йорк, а подруге, колиб навіть бомбардували, то вони волілиб бомбардувати вже самі воєнні ярди, ніж міст. Та президент, нарадив-шись ще раз з о знавцями, станов на становищі, що небезпека таки є і не дозволив мосту будувати. Ля Гвардія заявив, що буде далі за ту справу боротись.

ЗНЯТО ОБМЕЖЕННЯ НА ТАКСІВКИ.

НЬЮ ЙОРК. — Не чекаючи на рішення суду, го-ловний комісар ньюйорської поліції, Валентайн, ви-дав розпорядки до всіх поліційних-станцій, що об-меження для таксівок, щоб вони не їздили собі по місті, а стояли на призначених місцях, очікуючи пасажирів, зноситься. В компетентних колах були думки, що фактично це не лише таксівки спиню-ють рух по вулицях. Ще більше це роблять авто-буси, вантажні авта, а передісім запарковані по вулицях приватні авта. Супроти цього таксівкові обмеження цієї справи не направлять, а лише попу-ють бизнес таксівкам.

БОЯТЬСЯ ЗА ДОЛЮ РОБІТНИЧИХ ПРОВІДНИКІВ.

НЬЮ ЙОРК. — Головний секретар „Воркінгменс Сиркел“, Баскін, заявив, що з вісток, які надходять до американських робітничих організацій, таких, як А.Ф.П. і К.П.О., виходить, що Совети, окупувавши західну частину бувшої Польщі, внарештували ба-гато соціалістів та робітничих провідників. Серед арештованих є багато жидів. Серед них знаходять-ся: Генрік Ерліх, Віктор Альтер, Герш Гімельфарб і інші.

ЗАКИД НА АДРЕСУ КОМУНІСТІВ З БОКУ ДАЕСА

ВАШИНГТОН. — Комітет замітом убивства МекКвіст-стам, що вони хотіли здикре-дитувати їхнього свідка Вил-йема МекКвістшена і поспіш-но постаралися з Нью Орлієнсу про дозвіл на його арешт, під-ходиться в руках комуністів.

АМЕРИКАНЦІ ХОЧУТЬ ДАЛЬШИХ ДОСЛІДІВ

НЬЮ ЙОРК. — Бюро пуб-личної опінії під директор-ством д-ра Гелона подало до відома, що переважна біль-шість американських грома-дян бажає собі дальшої праці комітету Даеса над розслі-дом неамериканських актив-ностей.

ЩЕ БУТЛЕГЕРСЬКІ ПРОЦЕСИ

Велика дава присяжних суд-дів у федеральному суді в Нью Йорку постановила поставити на суд 42 особи під закидом приналежності до бутлеге-рської шайки. Прокураторія предложила на переслуханні закиди, що шайка удержува-ла три безправні горальні, в котрих виробила понад міль-он галлонів горівки. В цей діосіб обманула уряд на 4 міль-іони 230 тисяч доларів у пе-заплачених податках.

ЗМЕХАНІЗУВАЛИ ВІЙСЬКОВУ КУХНЮ

Американська армія дістала 667 нових польових кухонь, які є примінені до потреб змеха-нізованої армії. Вони можуть їхати з великою скорістю й рівночасно варити страву.

ОБМАН НА ТЛІ ДОПОМОГИ ВІТАКАМ

Абрагам Малник, багатий ньюйорчанин, змисловив над двома людьми, що пред-ставляли себе за жидівських утікачів, і пішов з ними на біржеву спекуляцію, котра мала коштувати 20,000 до-ларів. Він виняв з банку гроші й поїхав з ними до Ньюарку; по дорозі він дався намовити да-ти гроші своїм новим прияте-лям. По приїзді до Ньюарку ці пропали без сліду. На позиції йому дали переглянути гале-рію злочинців, але Малник не міг між ними пізнати своїх „утікачів“.

„ВИСТАВА — НЕЗАБУТНЯ ПРИГОДА“

Корпорація Світової Виста-ви в Нью Йорку дістала від Гелени Келер лист, у котрім вона каже, що її відвідини на Світовій Виставі були для неї незабутньою пригодою, хоч вона не могла ні бачити колі-рів вистави ні чути її звуків. Панна Келер глуха й сліпа.

СОВЕТИ ХОЧУТЬ КУПУВАТИ ПРОДУКТИ ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ

ВАШИНГТОН. — Американ-ські власті вплинули на місце-ві компанії, щоб вони не ви-продували таких продуктів, яких в Америці обмаль, а які надаються для війни. До та-ких продуктів належить у першу чергу гума. Советські агенти хотіли закупити в Аме-риці 10,000 тон того продук-ту, щоб його опісля перевезти до Німеччини. Через заходи уряду це советським агентам не вдалося.

НАРІКАЮТЬ НА НІМЕЦЬКІ ЗНУЩАННЯ

ПАРИЖ. — Польська преса подає, що німецька влада ви-арештувала масу поляків, го-ловно тих, що за Польщі до-носили на німців за шпигун-ство, що, судили німців, чи в'язнили. Кажуть, що за кож-ного одного німця, розстріля-ного чи повішеного за Поль-щі, тепер розстрілюють „20 по-ляків, між якими мусить бути один польський ксьондз“. Та найбільше переслідують німці жидів.

ВИКІНУЮТЬ РОКЕФЕЛЕРІВ-СЬКИЙ ЦЕНТР

У Рокефелерівським Центрі в Нью Йорку відбулася велика церемонія з нагоди вбиття о-станнього нюту в останнім стовпі будинку Рокефелерів-ського Центру. Перший буди-нок цього осередку почали будувати 8 літ тому.

ПРЕЗИДЕНТ УСТАНОВЛЯЄ ДЕНЬ ПОДЯКИ

Президент Рузвелт видав прокламацію, в котрій ус-тановляє сьогорічний День По-дяки на день 23. листопада.

СОВЕТИ „ПОУЧУЮТЬ“ РУЗВЕЛТА І ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ

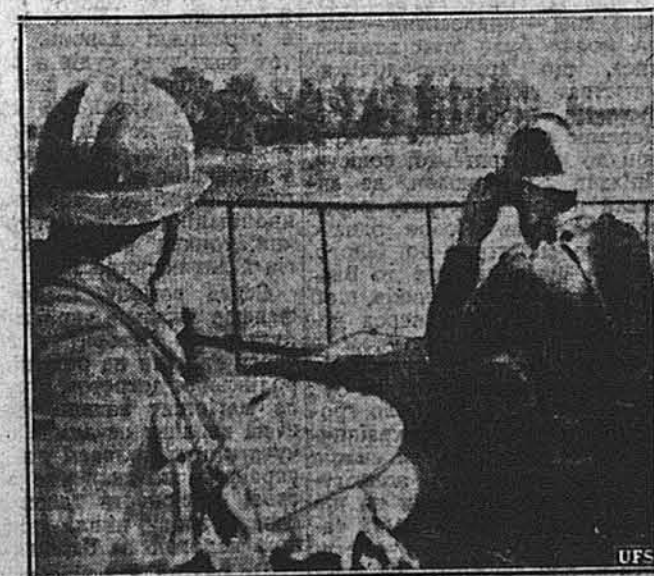
МОСКВА. — Советський прем'єр Молотов дав до зро-зуміння, що не прийшло до згоди з Фінляндією між ін-шим і тому, що „в цю спра-ву „вмішався“ американський президент Рузвелт, забуваю-чи, що таке вмішання проти-виться нейтральності Злуче-них Держав. Молотов заявив далі, що з вмішання през. Рузвелта міг би хтось припу-

скати, що в Злучених Держа-вах кращі відносини, напри-клад, між Филиппинами і Ку-бою, що домагаються повної незалежності, ніж між Сове-тами і Фінляндією, що одер-жала самостійність ще в 1917 році. (Як відомо, Куба стала республікою в 1901 р., а ціл-ком незалежною в 1934, а Фи-липпини мають одержати пов-ну незалежність у 1946 році).

НАДЗВИЧАЙНА „ЧИСТКА“ В ІТАЛІЇ

РИМ. — Прем'єр Мусоліні поробив величезні зміни у кермі державою, військом і партією. В міністерстві змінив 6 міністрів. Назначив нового шефа штабу і нового секретаря фашистської партії. Кажуть, що викинув з впливо-вих становищ усіх тих, що симпатизували з Німеччиною і попирали мирну політику супроти Советів. Усунено та-кого нацистичного прихильни-ка як Ахілля Стараче, секре-таря фашистської партії, й Діна Альфієрі, що був досі міністром пропаганди. Граф

Чяно остався надалі італій-ським міністром заграничних справ. У Лондоні приважують до цієї „чистки“ велику вагу. Вважають, що Німеччина тра-тить в Італії свої впливи. То-му Англія зараз визнає Аль-банію як італійську провін-цію, заявляючи, що хоче ви-слати туди свого представни-ка. В Німеччині пишуть, що в Італії не сталося нічого особ-ливого. Пороблено „зміни“, того роду, як робиться „зо-зміною варті“, коли одні жовіри приходять заступити інших.

УВАЖНА СТОРОЖА.

Французькі війська оглядають противний беріг рі-ки Рену, на котрому німці виставили фортифіковану лінію на взір французької лінії Мажино, так звану Лі-нію Зігфріда.

МОЛОТОВ ПРО ЗАХІДНЮ УКРАЇНУ Й БІЛОРУСЬ

МОСКВА. — На п'ятій надзвичайній сесії Вер-ховного Совету СРСР советський прем'єр і комісар заграничних справ, Вячеслав Молотов, здав звіт про міжнародні події у зв'язку з Советами. У першу чер-гу згадав за Польщу і те, як вона пробувала грати ролю великої держави, а розлетілась від першого удару, спершу німецького, а потім советського. То-ді, коли Польща вже була у цілковитім розкладі, ка-зав Молотов, Совети почували себе зобов'язаними „подати помічну руку братам українцям і білорусам, що замешкуть Західню Україну і Західню Білорусь“. Молотов подав далі, що населення згаданих земель витало советських жовірів як „визвольників зпід ярма шляхти, польських дідичів і капіталістів“.

Советські втрати і здобутки.

При тому, казав Молотов, не обійшлося без крі-навих сутичок. У Західній Україні втратила червона армія на фронті 491 вбитих і 1,359 ранених, разом 1,850. У Західній Білорусі було 246 убитих і 503 ране-них, разом 749. Усі втрати разом виносять 737 уби-тих і 1,862 ранених. Червона армія, казав Молотов, здобула понад 900 гармат, понад 10,000 машинових крісів, 300,000 крісів, 150,000,000 крісових стрілен, понад 1,000,000 гарматних стрілен і коло 300 літаків. Прилучена до Советів територія виносить на Біло-русі 108,000 квадратних кілометрів, у Західній У-країні 196,000 кв. км. Населення СРСР збільшилося тепер приблизно на 13,000,000, з з чого припадає на Західню Україну 8,000,000, а на Західню Білорусь 4,800,000. У тому числі є понад 7,000,000 українців, понад 3,000,000 білорусів, понад 1,000,000 поляків і понад 1,000,000 жидів.

Велика советська перемога.

Молотов назвав прилучення згаданих земель до Советів і заведення на тих цемлях советського ладу великою перемогою СРСР.

НОВА СЕНЗАЦІЙНА ВІСТКА ПРО МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО.

ПАРИЖ. — Французька пресова агенція Гаваса подає, що на французьким терені має перебувати ми-трополит Андрій Шептицький, а також Василь Му-дрий, один із заступників соймового маршалка за часів польської держави, і В. Прокопович, прем'єр уряду У.Н.Р., що перебуває на імміграції. Усі три ра-зом видали відозву, звернену до українського на-роду в якій поручають не вірити Німеччині і німцям. У відозві згадують фальшиву ролю німців у 1918 році, коли то вони мали помагати урядові У.Н.Р. в боротьбі з Москвою, а на ділі арештували членів української влади, а на її місце поставили гетьманом Скоропадського, що був „сліпим знаряддям Москви і „Берліну“. З хвилиною підписання советсько-ні-мецького договору, кажеться у відозві, всі україн-ські націоналісти повинні боротися з Німеччиною до загину. Таке передала загранична польська прес-а, покликуючись на звіт повідомлення агенції Гаваса, а Гавас подає, що взяв ті відомості з „комунікату У-країнського Пресового Бюро“.

СОВЕТИ В ОБОРОНІ НІМЕЧЧИНИ І ІДЕОЛОГІЇ.

МОСКВА. — Советський прем'єр звернувся у своїй промові перед Верховним Советом з гострою критикою політики Англії й Франції. Заявив, що Німеччина не хоче війни, а є за мир. А битись за Польщу, що не існує, нема змислу. Та альянти не боються за неї, а за те, щоб їм не порушити їхніх ко-льоній. І ту свою ціль прикривають фальшом, тим, що голосять, що вони воюють за „демократію“, що їх війна має „ідеологічний“ підклад, що вони хо-чуть знищити „нацизм“ чи „гітлеризм“. Та, казав Молотов, ніякої ідеології не можна знищити си-лою, не можна її усунути при помочі війни. І тому війна за знищення „гітлеризму“ також є без змислу. Вести таку війну, казав Молотов, значить звертати людство до найтемніших середньовічних часів і саме таку війну ведуть тепер „пануючі верстви в Англії й Франції“.

МОСКВА ГРОЗИТЬ ФІНЛЯНДІЇ.

ГЕЛЬСІНКІ (Фінляндія). — Фінляндський уряд переконаний, що переговори з Советами на ніщо не зладуться супроти того, що заявив Молотов на Вер-ховнім Советі. А він заявив, що Фінляндія не хоче бути з СРСР в обороннім союзі в такий спосіб, як є з ними вже Латвія, Естонія і Литва, де вже Совети держать свої війська. Це значить, що Совети хоті-либ узяти Фінляндію під свій „протекторат“, на що фінці не годяться, значчи, що такий протекторат це початок ліквідації фінської незалежності. Тепер важно знати, який буде дальший крок Советів, бо Молотов зазначив, що Фінляндія пожалує того, що відкинула советську пропозицію.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакції не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

В Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. "Свобода": ВЕрген 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016.
4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СПІЛКА ДИКТАТОРІВ

Великі мілітарні успіхи, яких добився без сумніву большевицький уряд Росії за останній місяць, не повинні заслонювати основного питання, яке нині загально ставлять: яку силу представляє властиво большевицька Росія?

Це питання важке тому, що від відповіді на нього залежить у значній мірі її відповіді на інші важкі питання: що буде далі робити Росія? як буде далі ставитися Сталін до Гітлера? хто виграє війну?

Як усякі питання підчас війни, так і ці притягнені сильно навмисною пропагандою інтересованих держав. Не зважаючи на цю пропаганду, час від часу попадають у газети різні донесення, які мимоволі давали відповідь на ці питання. Дуже замітним для питання сили советської Росії треба вважати донесення кореспондентів про заломання механічних частин російської окупаційної армії на Волині й на Поділлі. Замітні були донесення про враження, яке на російських вояків викликавав вид крамниць, повних різного добра, яке можна вільно купувати.

Ці донесення були такі знаменні, що нині ніяк не можна дивуватися, що російський уряд заборонив кореспондентам заграничних газет їздити в свіжо окуповані від Польщі краї. Ця заборона говорить сама про себе.

Остаті в Москві кореспонденти, не можучи писати про цікаві події на фронті, збувають час на писанні про життя в Москві. Хоча це не так цікаве, то й звідти довідуємося важні речі. Наприклад, відомий європейський кореспондент Геде пише, що в Москві видно брак споживчих товарів, що там, не зважаючи на прихід зими, відчувається сильно брак чобіт і теплого одягу.

Як це пояснюють газетярі в Америці, край з такими недотачами не може вважатися відповідно приготуванім до війни. Він просто себе повинен уважати нездібним вести війну.

Що така держава може принести ново окупованим краям, можемо догадатися. Вона певно не буде подавати такому краєві недостаюче йому добро, але буде від нього забирати всячину на свої потреби. Знаємо це докладно з поведінки Німеччини в Чехії.

Серед нормальних обставин така окупація не могла б навіть довго вдержатися. Однак обставин в Європі не можна вважати зовсім нормальними. Якби Сталін покладався лише на свої сили, з його владою може легко прийшлося круто. Однак Сталін має нині поміч німецької диктатури Гітлера, що теж здужує вільно висказати волю великої маси народу в середній Європі.

Через те провідна думка папської енцикліки, що світ нині мусить поставити відважно, опір диктаторам, є в ґрунті реальна. Як каже відома американська кореспондентка, "Сталінізм і гітлеризм це смертельні стадії одної загально-світової недуги".

Микола Голубець.

За Український Львів

(Епізоди боротьби XIII—XVIII вв.).

(13)

XII.
Дня 2-го березня 1708 р. прийшли представники львівської Ставропигії на святоюрську гору й ударили чолом перед своїм дошогочасним противником, Шумлянським, заявивши йому, що... приймають унію, однак під умовами, що братство буде, як дотепер від патріарха, так тепер залежне безпосередньо від Риму. Дня 2-го травня наспіла з Риму грамота в тій справі, яку прочитав публічно й так закріплений акт переходу на унію всього львівського міщанства.

Це була остання дошка рятування, остання спроба, за якою крилася надія — оберегти українську націю у Львові від загрози, хочби ціною зради прадідівській вірі. Однак тогочасного роду сподівання виявилися безнадійними. Бо коли львівські українці тепер уже як католики пригадали магістрату його зобов'язання супроти королівських привілеїв і соймових конституцій, то останній заявив без обиняків, що Польща підбила українців зброєю, а коли вони хочуть користуватися правами нарівні з поляками, хай оподатчують

ся без застережень. Мимоволі нагадується нам недавній висказ одного з польських достоїнників на українську адресу: "Ha! Wygraliśmy wojnę!"

В самій речі львівські поляки виграли тоді війну на цілій лінії. Їх противники не мали вже ані матеріальних засобів, ані моральних сил, бо прапор православ'я, який дотепер оберегав, був уже потоптаний. Як довго боротьба "за права нації руської" покривалася "за боротьбу" "за права руської віри", як довго прадідівська "єдиноспівна правдолюбність" стояла непохитим муром проти зазіхань унії, так довго на чолі львівської Русі стояла патріарша Ставропигія. Однак з хвилею, коли той мур захитався і в решті решт упав, ховаючи в "своїх румовищах" і "річпосполиту руську", що, як ми бачили, була ідеальною організованою державою в державі, висувався на перший план життя українського Львова — святоюрська гора. Досі ховалася вона здебільша в тіні, хіба що, як з Балабана чи Шумлянського, йшла до Ставропигії на ноні. Тепер Ставропигія скорин

ЗА "СВЯТУ ВІЙНУ", АЛЕ ПРОТИ ЛИЦЕМІРСТВА

Американський журналіст Генрі Барнес постійно перестерігає на сторінках часопису "Нью Йорк Ворлд Телеграм" про небезпеку, яка грозить Америці з боку чужої пропаганди, яка дуже хитра.

Вона наперед витривало малює когось як чорта, рахуючи при тому на безкритичні маси читаючої публіки, що не визнається в підступах пропаганди і бере все так, як їй подають. Нераз заголовок якоїсь газетної статті вже згорі наставляє читача односторонньо до даної справи, хоч сама стаття може навіть бути написана всесторонньо. Та заголовок уже зробив своє і читач підсвідомо нагинає зміст до того становища, яке подане в заголовку. Пропагандисти впливають на читачів газети також у такий спосіб, що ті вістки, які служать їхнім інтересам, вони подають на видні місця, а ті, що йдуть проти їхніх інтересів та переконали, на другі, чи треті. Часта так звана важкі новини зустрічаються на видних місцях, що, коли якась вістка стоїть на заднім місці, то він відразу надає їй другорядне значення. Отож враження його про дану справу залишається те, що було подане в першій новині, або статті.

Підбивши в той спосіб широкий загальний малюнок йому якусь справу в чортівських красках, майстри пропаганди роблять черговий крок вперед і починають малювати всіх тих, що піддержують "чортів", також "чортами". А коли хтось обороняється та висвітлює справи в всесторонній дусі, вони пускають на нього гнів маси. А в нинішній часі, коли до успіхів газет, книжок, фільм та взагалі всіх промислових та торговельних підприємств залежить від широкого загалу, мало хто має відвагу противитися масі. Більшість вибирає безпечніший шлях і пливе за струною, потакує їй і в той спосіб здобуває її прихильність.

В теперішню пору чужа пропаганда старається всіма способами залити Америку і проти її інтересів витягнути її в європейський конфлікт. Багато газет та журналістів потурбують тій пропаганді; але є багато таких, які йдуть проти струї і відважно висказують свої думки. До тих останніх належить і згаданий Генрі Барнес, який в сотий раз перестерігає американських читачів, що війна, яка ведеється в Європі, це не "свята війна", за якусь свободолюбні ідеали, але війна за силу і вплив в Європі та в цілій світі.

Він дослівно пише в "Нью Йорк Ворлд Телеграмі" з 27 жовтня т. р.: "Глядаючи нині спокійно і всесторонньо на минулу світову війну, можемо бачити, що найбільшою оману в тій світовій війні було це, що люди загально думали, начеб то та війна справді була святою війною. Нам здавалося тоді, що це буквально війна між світлом і темнотою..."

"Нині ціла та теорія про святу війну є узана нічим більше, ніж мітом. Таке переконання розвіяли французькі, англійські, американські, а також німецькі й австрійські вчені. Ми нині знаємо, що в 1914 році більшу ролу до війни, ніж її мада, Німеччина. Ми також знаємо, що секретні договори альянсів передбачали скоплення чужої території на більшу міру, ніж це робили відповідальні німецькі провідники.

"Але теорія святої війни нині оживає, і то вдало більше розмірах, ніж під час минулої світової війни..."

"Я вповні поділяю, що Адольф Гітлер і його філософія творить небезпеку для ліберальної цивілізації. Гітлер є проти великої частини тих цінностей, які я шаную в публічній житті, і я був би дуже нещасливий, колиб мусів бути громадянином нацистичної Німеччини. Але ми мусимо пам'ятати, що само поборювання Гітлера ще не робить з цієї боротьби якогось хрестоносного походу, чи святої війни. Як довго противники Гітлера не стануть значно ліпшими від нього, так довго в тій війні нема нічого святого. Коли ми в тій справі зовсім себе успокоїмо, то цілком виразно побачимо, що теперішня війна є нічим іншим, як довго задумана боротьба між старими злодіями і новими злодіями.

"Британія і Франція пускають тепер багато зворушливого матеріалу про Польщу, кажучи нам, що наші серця повинні кривавитися на вид знищеної Польщі. Ми можемо з радістю погодитися з тим. Та водночас можемо логічно і вперто питатися про те, чи кривавилися серця теперішніх провідників Британії та Франції над республіканською Е-

спанією, Австрією, Чехословаччиною? А також можемо слушно пригадати, що Польща була другою по нацистичній Німеччині під оглядом диктатури та бруталного трактування життів."

Годі перечити, щоб ці слова Барнеса не містилися в собі великої частини правди. І тому Англія і Франція мусять ґрунтовно себе змінити, щоб могли назвати свою війну

справді святою війною. Нам здавалося тоді, що це буквально війна між світлом і темнотою..."

Однак ніщо подібне. Союз Гітлера зі Сталіном був не меншим ударом для нього як для інших держав. Той союз дуже підкопав ті симпатії, які мала Німеччина в Еспанії давніше.

Уряд ген. Франка звертає тепер усі сили на розбудову краю, на швидке зрівняння давніх кривд та пристрастей, на добробут цілої нації.

І ось еспанський посол до Бельгії, Едуардо Аунос, друкує французькою мовою книжку п. з. "Сучасна Еспанія", яку можна читати з великим зацікавленням. Сам автор, маючи 29 літ, уже був міністром; не перестав ним бути за диктатури Прімо-де-Рівери (1923—1930). Така кар'єра ставить його в спеціальному положенні — знати історію Еспанії та самих же еспанців. І він ці свої погляди викладає дуже щиро, отверто. На початку Франкового руху він був членом "еспанської традиційної фаланги", й уже це було досить, щоб ген. Франко послав його на важні дипломатичні та політичні місця, що кінце кінців увінчалися його іменуванням амбасадором при бельгійському королівському дворі. Автор — беззастережний приятель Франції, й тому французький читач читає його книжку з спеціальною приємністю.

Починає він цю книжку "іспитом совісті", підкреслюючи страшенно погубну роль партійних спорів та конфліктів, які допровадили Еспанію до останньої революції. Хоч книжка широко обговорює минулі справи, проте вона далеко не є ретроспективним твором. Один розділ, п. з. "В-

спанією, Австрією, Чехословаччиною? А також можемо слушно пригадати, що Польща була другою по нацистичній Німеччині під оглядом диктатури та бруталного трактування життів."

Годі перечити, щоб ці слова Барнеса не містилися в собі великої частини правди. І тому Англія і Франція мусять ґрунтовно себе змінити, щоб могли назвати свою війну

справді святою війною. Нам здавалося тоді, що це буквально війна між світлом і темнотою..."

Однак ніщо подібне. Союз Гітлера зі Сталіном був не меншим ударом для нього як для інших держав. Той союз дуже підкопав ті симпатії, які мала Німеччина в Еспанії давніше.

Уряд ген. Франка звертає тепер усі сили на розбудову краю, на швидке зрівняння давніх кривд та пристрастей, на добробут цілої нації.

І ось еспанський посол до Бельгії, Едуардо Аунос, друкує французькою мовою книжку п. з. "Сучасна Еспанія", яку можна читати з великим зацікавленням. Сам автор, маючи 29 літ, уже був міністром; не перестав ним бути за диктатури Прімо-де-Рівери (1923—1930). Така кар'єра ставить його в спеціальному положенні — знати історію Еспанії та самих же еспанців. І він ці свої погляди викладає дуже щиро, отверто. На початку Франкового руху він був членом "еспанської традиційної фаланги", й уже це було досить, щоб ген. Франко послав його на важні дипломатичні та політичні місця, що кінце кінців увінчалися його іменуванням амбасадором при бельгійському королівському дворі. Автор — беззастережний приятель Франції, й тому французький читач читає його книжку з спеціальною приємністю.

Починає він цю книжку "іспитом совісті", підкреслюючи страшенно погубну роль партійних спорів та конфліктів, які допровадили Еспанію до останньої революції. Хоч книжка широко обговорює минулі справи, проте вона далеко не є ретроспективним твором. Один розділ, п. з. "В-

приводу різниці поглядів на біле духовенство, яке старалося зайняти місце чорного в братській церкві. Це очевидно не скривляло українських позицій у відношенні до противника. Щойно в 1745 р. закінчилася справа на суді Relationum згідно перемоги для українців, які однак не мали змоги використати її в усій ширині. Тоді то вперше від XVI в. застав українців (Юрій Коцій) у міському консуляті, три українці (Яків Русинювич, Гороско й Михайло Лясковський) в кабінеті, а 6 українців знайшлися в ряді "Сорока Мужа". Вкупі з тим зрівняно українців у всіх правах з поляками, не виключаючи частину українців... відмінувала з рідного міста до Кам'яни Подільської.

Ті, що осталися, не засипали однієї справи. В 1716 р. знову були українські депутати у Варшаві, де запропонували панові референдареві скромного хабаря. Надвірний достойник "обурився" і тільки з ласки дозволив собі "позначити" 3,000 злотих, яких не тільки що ніколи не віддав, але ще в 1719 р. казав собі "дозначити" 100 дукатів.

А тимчасом у Львові псували справу чимраз більше. В лоні української громади почалися непорозуміння і спори, на чолі яких висунувся спір Ставропигії з Атанасієм Шептицьким та внутрішній тертя в

"святою" і в ім'я цієї "святої" могли взивати інші краї до помочі. Бо коли вони обоброняють Польщу, а забувають про гнетені нею народи; або пробують заключити союз із Советами, а водночас за те Гітлера обвинувачують, чи таврують агресію німців, а о правдують агресію Советів; то тим вони лицемірять, себто поступають так, як це бачить Генрі Барнес.

ОБРАЗ НОВОЇ ЕСПАНІЇ

Еспанія, по довгій та кривавій війні, приходить до себе, гоїть рани та, що найбільше, старається бути остоною європейських конфліктів та війни. Багато писали про ген. Франка, про його симпатії до Німеччини, тощо, на випадок війни Франції з Німеччиною, Еспанія вдарить на Францію зполюдня.

Ось що він пише на початку книжки: "Впродовж XVIII ст. почали проникати до Еспанії чужі філософії та політичні думки, які теж літературні течії; противні до наших класичних та традиційних, вони почали робити спустошення". (Не конечно можна погодитися з автором, бо деякі впливи можуть принести користь даному народові, прим. Україні ренесанс та лі-

тературні рухи в XIX стол.).

Однак еспанські консерватисти вхопилися злих метод, після слів Ауноса, бо хотіли привернення Фердинанда VII, запобігти тим небезпечним впливам. "З цілою Європою" — пише автор — "Еспанія почала боротьбу, яка так розгорілася між демократією та деспотизмом, що називається лібералізмом". Для автора королівська Еспанія представляла приклад об'єднаної Еспанії, в лоні якої процвітали місцеві вольності, привілеї і т. п. Ця національна єдність, хоч зложена з різнословесних елементів, була гармонійна та зрівноважена.

На думку автора, "Еспанія робить тим помилку, що відкидається в Гнаті Льюїзі (основник єзуїтського ордену), так як Німеччина в Мартині Лютрі".

Та автор вірить у моральні сили свого народу, головне тепер, коли еспанці покінчили з большевицьким варварством. І вже тому, каже автор, Еспанія вповні заслуговує на те, щоб мати сталий лад, забезпечення будучини для цілої нації.

Круки звичайно не літають у простій лінії.

Найбільша слонова труба, як дотепер удалося stwierditi, вносила 11 стіп і 5½ цалів.

Пересічна висота пересічного американця вносить 5 стіп і 8 цалів.

Цей англієць, не можучи їхати автом, бо уряд видає для приватних осіб лише вимірену скількість газоліну, починає наново вживати ровера, а для своєї жінки причепив дитячий візок із сидінням.

Воєнна ощадність.

Цей англієць, не можучи їхати автом, бо уряд видає для приватних осіб лише вимірену скількість газоліну, починає наново вживати ровера, а для своєї жінки причепив дитячий візок із сидінням.

Цілковито кредит і в нагалих потребах мусили виручати його приватні люди з очевидним нараженням своїх маєтностей. Коли в 1757 р. треба було привити новоіменованого архієпископа, то виявилось, що для мооздрієв нема пороку і ані одного сотика в касі, щоб його купити...

До ради такого міста добилося тепер доступу українці — за ціну 200-літньої боротьби, затрати мільйонів фортуна і безчислених жертв крові і життя.

І тому, коли в 1772 р. станули під Львовом австрійські війська, то на своїх штиках несли вони спасення не для самого Львова тільки, але для цілої Галицької Волисті, що задихалася вже і тинула на очах в політичних обіймах польського "братерства" і "толеранції".

(Кінець.)

ВІДКРИЛИ СТАТУЮ МАРСА.

В Аванні, старинному "Авентікум", столиці Гельветії за римських часів, відкрили мармурову статую Марса, встановлену одною патрівицькою родиною. Статуя 1 м. висока. На ній вирітні написи латинською мовою. Це друге відкриття цього роду, довершення цього року.

Воєнна ощадність.

Цей англієць, не можучи їхати автом, бо уряд видає для приватних осіб лише вимірену скількість газоліну, починає наново вживати ровера, а для своєї жінки причепив дитячий візок із сидінням.

Воєнна ощадність.

Цей англієць, не можучи їхати автом, бо уряд видає для приватних осіб лише вимірену скількість газоліну, починає наново вживати ровера, а для своєї жінки причепив дитячий візок із сидінням.

Цілковито кредит і в нагалих потребах мусили виручати його приватні люди з очевидним нараженням своїх маєтностей. Коли в 1757 р. треба було привити новоіменованого архієпископа, то виявилось, що для мооздрієв нема пороку і ані одного сотика в касі, щоб його купити...

До ради такого міста добилося тепер доступу українці — за ціну 200-літньої боротьби, затрати мільйонів фортуна і безчислених жертв крові і життя.

І тому, коли в 1772 р. станули під Львовом австрійські війська, то на своїх штиках несли вони спасення не для самого Львова тільки, але для цілої Галицької Волисті, що задихалася вже і тинула на очах в політичних обіймах польського "братерства" і "толеранції".

(Кінець.)

ВІДКРИЛИ СТАТУЮ МАРСА.

В Аванні, старинному "Авентікум", столиці Гельветії за римських часів, відкрили мармурову статую Марса, встановлену одною патрівицькою родиною. Статуя 1 м. висока. На ній вирітні написи латинською мовою. Це друге відкриття цього роду, довершення цього року.

НА РІЖНІ ТЕМИ

„ПЕРЕДАЮТЬ ВІДРО“.

Лорд Лотен, англійський амбасадор у Вашингтоні, говорив у Нью-Йорку на одну бенкету, що Злучені Держави можуть дати до війни в Європі важний приклад: скласти справедливі умови миру.

Чи не є це властиво завданням воюючих сторін сказати переможцям відразу на вступі воєнних кроків, за що вони воюють? Спеціально чому цього не каже Англія?

Яким правом мала Америка говорити, яка повинна бути ця війна, до якої вона непричетна?

УДВЕРДЖЕНІ ГРАНИЦІ.

З того, що фон Рібентроп сказав у своїй промові, що східні границі Німеччини вже дефінітивно утверджені, ватиканський орган „Осерваторе Романо“ робить висновок, що Німеччина не має наміру відбудувати автономної польської держави і дає остерогу Росії, щоб не посувалася далі на Балкан.

Можливо, що Німеччина хоче таку остерогу Росії дати. Однак скільки то границь, які Німеччина признала утверджені, змінені. Наприклад, у Міншені й у Відні утверджено границю Карпатської України. Та де вона тепер?

ЩО З ТАКИМ РОБИТИ?

На адресу Англії сказав недавно багато крепких слів німецький міністер пропаганди, Геббельс. Його словам ніхто не дивувався, бо за такі слова його здавна знали.

Та незадовго по ним говорив на адресу Англії німецький заграничний міністер, фон Рібентроп. Він теж ужив у своїй промові багато слів, які давніше називали недипломатичними.

Загально ждали, що скажуть англійські дипломати на крепкі слова Рібентропа. Англійські дипломати про промову Рібентропа й не згадали.

Щаково, чи вважає фон Рібентроп англійську мовчанку своєю перемогою, чи невдачею?

„БИЗНЕС ІЗ БИЗНЕС“.

Еспанський диктатор Франко заявляє охоту зробити торговельну угоду з Англією й Францією.

Генерал Франко фашист, а Англія й Франція демократичні держави. Торгувати він хотів би влативо со своїми приятелями, Німеччиною й Італією, але війна що торговельно унеможливила. Отже він готов торгувати з демократіями.

УРОДИННИЙ КОРОВАЙ.

Великий коровай ждав кн. Михайла, наслідника румунського престолу, як він зайшов оноді на снідання. 18 свічок світилися на короваю на знак, що йому минуло 18 літ і що він став уже повнолітнім та наслідником престолу з повними правами. Окремий стіл улаштовано від привітних телеграм. Під хатою блистали подарований йому перегонний автомобіль.

Усе було, як має бути на королівських дворах при таких фамильних okazях.

Та поза двором не все так, якби хотілося королівській фамилі. Росія збирається захопити українські території, Мадярищина Семігород, Болгарія Добруджа. Румунія проти стільких та ще таких ворогів боронитися навіть не може мріяти. Отже це готово таке станіще, що румунський принц стається тільки з короваем.

ВІДДАНА ПРИЯЗНЬ.

Каже „Нью Йорк Таймс“ з приводу цих уродин, що кн. Михайло стоїть за авторитаризм, фашизм і расову чистість.

Мовляв, набрався цих поглядів підчас своїх відвідин в Італії.

Та та сама Італія попирає Мадяричину в її заповсякденнях по Семігород. Отже Італія не почувается до ніякої відданості за те, що Румунія думає наслідувати її суспільний і політичний устрій.

ВОРОЖНЕЧА ПОДІБНИХ.

У своїм доносенні з Риги, в Латвії, про проблеми, які стали перед урядами балтійських країн через наступ польської Росії на ці країни, а передовсім про наближаючий там зудар фашизму й комунізму, американський газетер Отто Толішес пригадує між іншим про ще цікавіший удар між півфашизмом Лат-

вії з лівним фашизмом Німеччини.

Латвійський політичний устрій був зворований на німецьким національним соціалізмі. Німецький нацистичний уряд часто протестував проти порушення прав національної німецької меншини в Латвії.

За кожним разом латвійський уряд у відповідь на німецькі протести говорив, що латвійський політичний устрій це чисте наслідування німецького.

„ДИВАЧНА ВІЙНА“.

Бувший американський амбасадор Гю Гібсон, котрий говорив перед ньюйоркським пресовим клубом про свої враження до своєї недавньої подорожі по Європі, сказав між іншим, що війна в Європі стає щораз більше й більше цікавою, дивною.

Він натякав на дивне явище, що війна нібито ведеться, а воюючи проти себе не воюють на фронті, але дипломатично.

Того самого дня з Франції прийшло доносення, яке багато краще ілюструє дивачність теперішньої війни: мовляв, французькі гармати й машини в кріс скерували свій вогонь проти німецьких голосників, що вели пропаганду серед французьких військ. Острілювали їх, як звичайно острілюється військові формации, й заставили їх замовчати так, як, наприклад, заставляється замовчати гармату або машинний кріс.

ДАЛИ ЛІКАРЕВІ ЙОГО МЕДИЦИНУ.

Доносить польське пресове бюро з Парижу, що німецький уряд у Польщі заборонив усі польські газети з винятком одної.

Нема що тішитися з чужого нещастя, але всетаки не можна не замітити, що тут поляки дістали від німців ту саму медицину, якої так багато давали польським народам.

Знають тепер, як це смакує.

ПЕРЕМОГА.

Майже 91% усіх голосів, відданих у Західній Україні при перших виборах від зайняття краю більшовицькою Росією, віддано на урядових кандидатів.

Це майже такий-процент голосів, який віддано за прилучення Австрії до нацистичної Німеччини.

ПРОПАГАНДА ПІДШЕПТІВ.

Каже доносення з Праги, що чехи пустили перед річницею чеської самостійності пропаганду підшептів, щоб чехи покинули роботу в цей день та йшли на парад під пам'ятником Вилсона. Німецький уряд мусів заридати надзвичайні міри, щоб заспокоїти край. Між іншим есанно одного робітничого провідника з урядовою „партією єдності“ порадити чехам на радіо, щоб вони не держалися мертвої минувшини.

Щаково, скільки з тої минувшини справді змерло.

НА ВЛАСНІ СИЛИ.

Підчас напружених днів у чеській Таборі по місті хтось розкинув летючки: „Росія приходить, щоб створити велике братерство словянських народів“.

Чому не спитати наперед тих, з котрими Росія вже побраталася?

ОЛ. ЛУГОВИЙ

(Олександр В. Овруцький-Швабе)

ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ

(ВІРА БАБЕНКО)

Ця повість з часів останньої революції в Україні й повстанської війни проти Московщини була вже друкована в „Свободі“ в літі 1938 року під заголовком „За Україну“. Тепер вона появилася окремою книжкою під цим новим заголовком, щоб заспокоїти полет за цю пресікаву повість про незабутню героїку боротьби проти більшовицьких катів.

Повість оповідає про героїські подвиги справжньої людини, Віри Бабенко, провідниці повстанських загонів.

Книжка прикрашена портретом героїни.

Ціна 1 доларя.

„СВОБОДА“

81-83 Grand St., P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

Льняні матерії перетяся в

теплій воді, вариться їх, а опісля виполікується добре. Не треба ніколи льняних матерії крохмалити. Соркаті льняні матерії треба сушити лиш у тіні.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДІТРОИТ, МІШ.

Об'єднання українських організацій.

Окупація Західної України совєтською армією й нова політична ситуація, в якій знайшовся український нарід, заставили українців Дітройту до об'єднання всіх українських організацій і створення єдиного національного фронту. Тимчасовий комітет, зложений з провідників кількох дотепер існуючих і центральних комітетів, скликав загальні збори всіх українських організацій і товариств Дітройту, Гемтремку і Дірборну до У. Н. Дому на п'ятницю, 13 жовтня. На збори прибуло біля сотки делегатів і багато гостей.

Були заступлені всі відділи наших центральних організацій, як У. Н. Союзу, У. Р. Союзу, Народньої Помочі, Провідниці, Союзу Українок Америки, українські католицькі і православні парохії. Були заступлені всі відділи українських політичних партій: Гетьманців, Державників, Організації Державного Відродження України й Золотого Хреста, Соціалістів та організацій при У. Р. Домі (вул. Карпентер), знаних загально як Опозицій Комуністичної Партії. Були заступлені всі українські містечкі товариства, хори, драматичні гуртки, українська радіопередача, а також українські громадянські і політичні клуби демократичної та республіканської орієнтації. Як гості прибули на збори теж представники централі Організації Української Молоді та поодиноких товариств молоді.

Фактично на тих зборах була заступлена вся українська громада великої дітройської метрополії, всі українські організації, групи й товариства, які своїм гаслом уважають найвищу ціль української нації, а це Українську Соборну Незалежну Державу.

Ніколи перед тим на подібних зборах не було такого спокою і поваги, що на цих зборах. У промовах і дискусіях забирали голос майже всі делегати, висказуючись у своїх промовах, заважаючи і постулятах коротко, доцільно та з розагою. Всі висказувалися за потребу ревізії нашої дотеперішньої політики, а передовсім за об'єднання всього українства в єдиний національний фронт. До переведення зборів затверджено було президію тимчасового комітету. Головою зборів був інж. Осип Луцько-Любецький, секретарювали пп. Євген Драгінда і Петро Запорожець.

Після вичерпних дискусій збори постановили покласти до життя українську центральну організацію, яка об'єднуватиме всі українські організації стейту Мішгген. Збори ухвалили назву для центральної організації: „Українська Федерация стейту Мішгген“. Завданням нової централі є передвсім національна культурно-освітня праця, влаштування масовим способом українських національних свят, як Листопадове Свято, Свято Злучки Українських Земель, Свято Шевченка, Франка й інших заслужених українських письменників, матеріальна допомога українським національним справам у Злучених Державах й в Європі, та, як заїде до цього знову відповідна потреба, моральна й матеріальна допомога українським визвольним змаганням. Законодатним тілом Української Федерация є збори всіх делегатів організацій і товариств, які мають відбуватися не менше як два рази в році. Збори прийняли й затвердили начерк статуту та ухвалили зкликати вже в найближчій будучності велике масове віче.

Яка сильна опінія існує тепер серед українського громадянства за об'єднання всіх українських сил, доказом цього може посвідчити справа вибору виконного комітету. На зборах було внесено три пропозиції щодо вибору виконного комітету. Першою була пропозиція, щоб вибрати уряд, як це не раз практикувалося дотепер за йонуючими політичними групами. Другою була пропозиція, щоб при виборі уряду узгодити представництво, що заступає наші центральні організації, а опісля по черзі всі інші групи. Третьою була пропозиція, щоб не брати під увагу жадних груп ні організацій, а вибрати уряд із загально присутніх делегатів та вибрати людей, які мають досвід у громадській праці та можуть присвятити організації максимум часу й енергії. Дві перші пропозиції збори відкинули подавляючим числом голосів, а прийняли третю пропозицію майже одностайно. Збори вибрали президію і десять членів езекутивної та трьох членів контрольного комісії. Уряд „Української Федерация стейту Мішгген“ ухвалив у такий спосіб: Ада. Іван Кузь, президію; д-р А. Т. Кібзей, заст. президію; Ірина Козаченко, заст. президію; Микола Шустакевич, секретар кореспонденційний; Йосиф Крупка, секретар рекордовий; інж. Іван Дячун, секретар фінансовий; Василь Довгань, касієр; Анастасія Біловус, Павліна Будзод, Пилип Демян і Стефан Онофрейтон, радні. Контрольна комісія: Василь Лазечко, Євген Драгінда, інж. Петро Запорожець.

Як першу громадську працю Українська Федерация прийняла на себе влаштування Листопадового Свята, яке підготував перед тим інший комітет. Свято відбувається, як було попередньо вже зааранжовано, а саме з одною й тою самою програмою, однак в окремих днях для Дітройту й Гемтремку, а зглядно для західної й східної сторони. В Гемтремку відбувається в Українській Хаті в неділю, 5 листопаду, в год. 6 вечір, а в Дітройті в Українській Народній Домі в неділю, 12 листопаду, в год. 4. зполудня.

НА КОРОЛІВСЬКУ ГОСТИНУ...

Щоби бути королівським господарем, почастуйте гостей віською ВІНДЗОР, „князем добрих Бурбонів“. Сьогодні вона ще краще смакує ніж давніше — завдяки цьому у знаменитому трирічному вистоянні!

Ця віска має 3 роки

95% P.T. 1.80 Q.T.

НАЖАДИТЕ ВІНДЗОРА ПІ НАЗВОЮ В ПАКУЮЧОМУ КРАМНИЦІ І ПРИ СВОЇЙ УЛОЖЕНІЙ БАРИ.

NATIONAL DISTILLERS PRODUCTS CORP. NEW YORK. 90 PROOF

максимум часу й енергії. Дві перші пропозиції збори відкинули подавляючим числом голосів, а прийняли третю пропозицію майже одностайно. Збори вибрали президію і десять членів езекутивної та трьох членів контрольного комісії. Уряд „Української Федерация стейту Мішгген“ ухвалив у такий спосіб: Ада. Іван Кузь, президію; д-р А. Т. Кібзей, заст. президію; Ірина Козаченко, заст. президію; Микола Шустакевич, секретар кореспонденційний; Йосиф Крупка, секретар рекордовий; інж. Іван Дячун, секретар фінансовий; Василь Довгань, касієр; Анастасія Біловус, Павліна Будзод, Пилип Демян і Стефан Онофрейтон, радні. Контрольна комісія: Василь Лазечко, Євген Драгінда, інж. Петро Запорожець.

Як першу громадську працю Українська Федерация прийняла на себе влаштування Листопадового Свята, яке підготував перед тим інший комітет. Свято відбувається, як було попередньо вже зааранжовано, а саме з одною й тою самою програмою, однак в окремих днях для Дітройту й Гемтремку, а зглядно для західної й східної сторони. В Гемтремку відбувається в Українській Хаті в неділю, 5 листопаду, в год. 6 вечір, а в Дітройті в Українській Народній Домі в неділю, 12 листопаду, в год. 4. зполудня.

М. Шустакевич, секр. кор.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ

ВІНДЗОР І ОКОЛИЦЯ.

Заходом Центрального Комітету Українського Народного Союзу в Дітройті й околиці всі відділи, в числі 10, включаючи і відділ У. Н. С. в Віндзорі, святкували величезно 45-літній ювілей існування Українського Народного Союзу. З тої то нагоди до Дітройту загоствив головний секретар У. Н. С., п. Д. Галичич, котрий на тім святі виголосив головний реферат. Програма святкування складалася з концертних точок, які виконав хор ім. Котляревського під диригентурою широко званого п. Л. Нахвостача. Хор виїздив з собою багато знаменитого. Далше був виступ мандолінової оркестри під управою п. С. Курілова. Слід зазначити, що оркестра ця є зорганізована при 94-му відділі У. Н. С. в Гемтремку, Міш., коло чого найбільше заслуг положив п. Морозовський, член цього відділу і член О.Д.В.У. ч. 4. Потім були промови місцевих та поамісцевих бесідників, у яких підносили вагу та заслуги У. Н. Союзу для українського загалу як на еміграції, так і на рідних землях.

З побуту п. Д. Галичина, як

вільний час присвячує праці для українських справ. Є відомим українським прапівником не лише серед українців, але і серед чужинців через свої статті про українські справи, які часо появляються в англійській пресі. Через те він здобув собі загальне поважання і признання. В недовгий час і ширший загал українських громадян буде мати змогу пізнати його ближче, бо власне його головний уряд У.Н.С. рішив вислати по Канаді в цілі організування відділів У. Н. Союзу.

Тогож вечора п. І. Баєр виголосив короткий реферат про працю У.Н.С. серед української іміграції, як також говорив про вагу і потреби поширення У. Н. С. в Канаді. Реферат був глибоко обдуманий і дуже річевий, за що одержав від президію, п. М. Нікона, вислів ширшої подяки, а від присутніх довготривалі оплески.

На тих то місячних зборах віндзорський відділ також вирішив відсвяткувати 2-гу річницю свого існування 18-го листопада ц. р., для чого створено окремий комітет, у склад якого ввійшли: п. І. Баєр, голова; В. Шинкар, секретар; пані Т. Тисарська, касієрка. Як дорадчик і помічник; П. Олександр Лисай, пані А. Василік і панна М. Чегаровська.

На закінчення зборів відділовий секретар вівзав присутніх до праці для У. Н. С., щоб до дня річниці, то є до 18-го листопаду заокруглити число членів до 100.

П. Дуда.

ОГРАБИЛИ СКЛАД, ГУМОВИХ КОЛІС

Узброєні грабіжники напали на один гараж у Брукліні й, застрашивши сторожа, зв'язали йому руки, а потім забрали з магазину 600 нових гумових коліс вартості 5,000 доларів. Як грабіжники вже відіхали з грабіжем, їх товариш підвіз зв'язаного сторожа кілька бльоків і лишив його в авті на вулиці. Цей звільнився з узяв і повідомив поліцію.

УВАГА! ЛУДЛОВ, МАСС! УВАГА! ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ У. Н. СОЮЗУ

ВІДДІЛУ 253

— відбудуться —

В НЕДІЛЮ, 5. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 5, 1939)

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ, LOCKLAND ST., LUDLOW, MASS.

На тих зборах буде промовляти окружний організатор А. Маланчук.

Проситесь усіх членів, щоб прибули громадсько на ці збори та подбали, щоби їх діти були також з ними. Українська молодь з Лудлов повинна явитися на тих зборах та висказати свою думку, чи вона хоче творити свій окремий молодечий відділ, чи належати до існуючого відділу 253. Початок зборів точно в 2-гій годині пополудні.

Комітет.

ПОЗІР! СИРАКУЗ, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКР. ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ

— відбудеться —

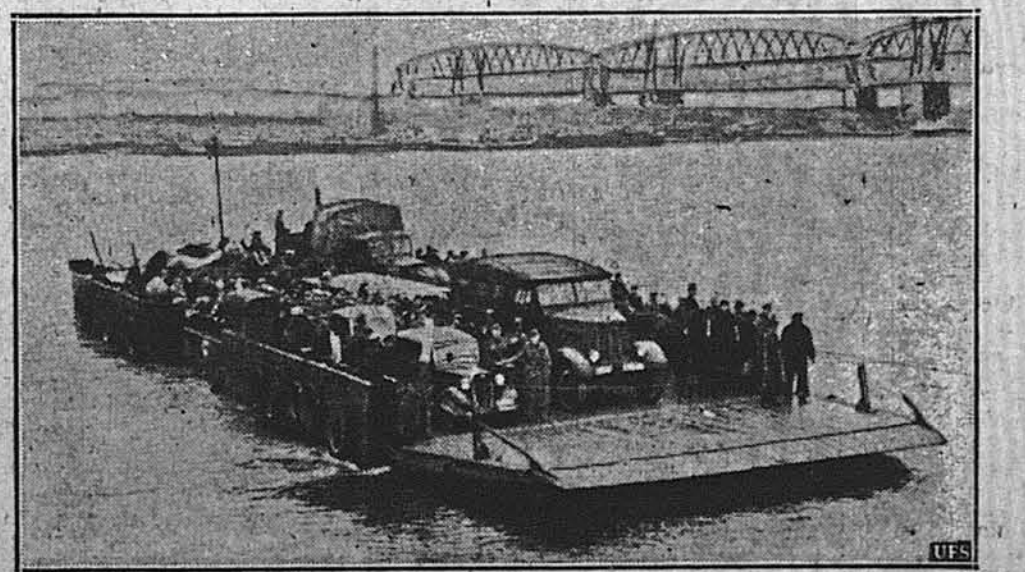
ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО Й КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, 5. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 5, 1939)

В УКР. НАР. ДОМІ, 1317 W. FAYETTE STREET, в годині 7:30 вечором.

ПРОГРАМА: В годині 6. вечором, в церкві св. І. Хрестителя, відправити о. М. Кузів Панахиду по полярних Героях за Україну, виставленою моголю, при асисті прапорів з Товариств, дітей підхліної школи під пров. Сестер Службівниць й Укр. Сквітів, відхід похід до У. Н. Союзу. — Програма концертна багата. Головний реферат виголосить п. Д. Галичич, гол. рек. секр. У. Н. Союзу. Шановні Громадяни! Вашим обов'язком всіх прибути численно на це величне Свято історичних днів зрину за волю України й віддати низький поклон і честь Героям Слави, які не жаліли віддати своє життя за тебе, український народ!

Прес. Реф. У. Н. Комітету.

НАСЛІДКИ ВІЙНИ В ПОЛЬЩІ.

Відступаючи польські війська розбили міст на ріці Віслі коло міста Діршави. До часу, поки буде збудований новий міст, комунікація через ріку відбувається при помічч поромів.

УВАГА! УКРАЇНЦІ СТЕЙТУ КОНЕКТИКОТ! УВАГА!
ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ СТЕЙТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
ПРИ СПІВУЧАСТІ МІСЦЕВИХ КОМІТЕТІВ

ДВА ВЕЛИЧАВІ КОНЦЕРТИ В НАШІМ СТЕЙТІ ОЛЬГИ ЛЕПКОВОЇ
української оперної співачки-мечо-сопрано, яка приїхала з Рідного Краю.
ПЕРШИЙ концерт відбудеться в ANSONIA, CONN., в Opera House,
Main Street, 16. ГРУДНЯ (December 16, 1939).
ДРУГИЙ у HARTFORD, CONN., 17. ГРУДНЯ (December 17, 1939). Гали
буде подана пізніше.

Просьба наше громадянство, щоби здержалося в ті дні від усіх
підприємств, а старалось масово прибути на згадані концерти, бо якраз
тепер, по довгих роках, будемо мати нагоду послухати нашого солов'я,
котрим являється Ольга Лепова. — Слідить за дальшими новинами в украї-
нській і англійській пресі.

ЕКЗЕКУТИВА С. О. Р.:

А. Мерешан, голова. А. Маланчук, секретар.

УВАГА! НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦІ! УВАГА!
З НАГОДИ ПОСВЯЧЕННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ПРАВ ЦЕРКВИ СВ. ТРОИЦІ,
345 East 4th Street, New York City

ВЕЛИКЕ ЦЕРКОВНЕ СВЯТО
В НЕДІЛЮ, 5. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 5, 1939)

Посвячення і Архієрейську Службу Богу довершить Високопреосвященний
БОГДАН, єпископ Української Православної Церкви в Америці й Канаді,
при участі доколичного духовенства.

ПРОГРАМА СВЯТА: СУБОТА, 4. листопада (November 4), в годині
7:30 вечір, Соборна Вечірня, Проповідь і Свята Сповідь. — НЕДІЛЮ,
5. листопада (November 5), в 10. годині рано Посвячення Церкви; в 10:30
Архієрейська Служба Божа і Проповідь. В 1. годині пополудні спільний
обід і промови (буде багато визначних гостей).

На це Торжество маємо честь запросити Товариства, Братства, Се-
стриства і поодиноких громадян до численної участі. — Комітет.

ПЛАТНЕ ПОЛІТИЧНЕ ОГолошення

УКРАЇНСЬКИЙ ВИБОРЧИЙ КОМІТЕТ

ПРОХАЄ
УКРАЇНЦІВ МІСТА
ДІТРОЙТУ
голосувати на

**Edward J.
Jeffries, Jr.**

КАНДИДАТ
НА ПОСАДНИКА
НАШОГО МІСТА

ПРИЯТЕЛЬ УКРАЇНЦІВ

ЧЕСНИЙ — ЗДІБНИЙ — ПОСТУПОВИЙ
ВИБОРИ У ВІВТОРОК, 7. ЛИСТОПАДУ

НОТИ ГАЙВОРОНСЬКОГО

СОНАТИНА на скрипку і піано, у трьох частинах \$1.00

Д-р В. Барвінський („Жінка“, ч. 13-14): „Сонатину Гайворонського треба почитати не тільки як один з найкращих творів нашого композитора, але й як цінне збагачення скрипкової літератури. Основні риси: свіжість інвенції, прозора і зв'язка форма, мелодійність та багате але неперезадаване опрацювання фортеп'янової партії“.

КАНТИ із Почаївського Богослужника (1792 р.) на мішаний і однорідний хор \$2.00

„Правда“ (тижневик, ч. 18, Львів): „Велику прислугу для української та для нашої старовинної церк. пісні зробив наш композитор Михайло Гайворонський, який переробив (зредував і опрацював на хор) соняйкращі пісні зі старого Почаївського Богослужника, їх оживив, й неначе воскресив до нового життя. Цим способом врятував нашу церковно-релігійну музику старовини перед повним забуттям грядучих поколінь“.

Прелюдія Ц-моль, на скрипку і піано 40

Д-р З. Лиско („Українська Музика“, ч. 9-10): „Сонатина і Прелюдія (на скрипку і фортеп.) Гайворонського для нашої літератури дуже покладані. Написані вони легко і як зичливо в 1-го, дуже мелодійно. Форте. супровід багатий. Сумішне опрацювання деталей“.

Служба Божа \$2.00

Пісні Укр. Січових Стрільців: 1. на міш. хор \$1.00, 2. на однорідний хор \$1.00, 3. сольові співі 75 ц.

Замовляйте в книгарні „СВОБОДА“

81-83 Grand Street, (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

3 ДНЯ

ПРИВІТ ЖИДАМ.

Дня 24. жовтня ц. р. відбулась у Нью Йорку конвенція жидівської жіночої націоналістичної організації, Гадасаг, на якій було коло 2,000 делегатів, а крім того стількиж рядових членів.

На ту конвенцію згадана організація запросила д-ра Хаїма Вайцмана, головного передника світової сіоністичної організації, якій підлягають сіоністичні організації в Америці; також запросила інших делегатів з Європи, які виголошували патріотичні промови, розказували про тяжке положення їхнього народу, закликали прийняти боротьбу за незалежну Палестину та кликали їх скласти на ту ціль жертви.

Успий привіт тій конвенції зложив посади Нью Йорку Ля Гвардія, а писемний привіт прислав президент Злучених Держав Америки, Рузвельт, та шойорський губернатор Лімен. Оба останні закликали конвенцію видержливо боротися за свої ідеали, яких цілком є поміч рідним братам та Палестині.

І МИ ПРИЛУЧУЄМОСЬ ДО ПРИВІТІВ.

Ми також прилучуємось до тих привітів і бажаємо жидам багато успіхів у визволенні їх братів та прадідного краю, Палестини.

Але ми смертні люди. І як такі, грішимо завистю. Тому мусимо признатися, що завидуємо жидам. Не завидуємо їм того, що сам президент шле їм GRATULACIJS. Аж такі

„грішні“ ми не є. Але завидуємо, що вони самі аж так добре розуміють свою справу, що сама одна згадана жіноча організація збирала впродовж одного року на цілі своїх братів та прадідного краю Палестини, близько три мільйони доларів! Далі завидуємо, що жиди мають серед себе далеко менший відсоток таких людей, які вовком накидаються на всякі збірки і називають „капелюшниками“, а то й „зłodидами“ чи „рекетірами“ тих, що закликають до жертв.

Одна аналогічна українська організація впродовж року збирала щось трохи більше як 20 тисяч на визвольну боротьбу українського народу. Якже на неї накидались такі деякі „свої“ люди! З тих 20 тисяч доларів зробили 20 тисяч зłodів...

ЗАКИДИ ЗА „НАЦІОНАЛІЗМ“.

Завидуємо далі жидам, що вони можуть себе називати „сіоністами“, себто жидівськими націоналістами, і ніхто їм за те не закидає фашизму, чи нацизму. Ніхто з їх газет не доносить на своїх націоналістів; не видно перекладів статей з тих жидівських газет, у яких висказують жалі на адресу демократії.

А жаль до демократії жиди таки мають, і про це пишуть. Згадаймо про колишню „демократичну“ Польщу, яка до часу свого політичного зникнення таки частенько переводила погроми, нищила жидівські маетки, навіть убивала жидів. Або Румунію чи Мадяріну, в яких діялись подібні речі. Протижидівські виступи діялись і в інших демократіях.

Слід згадати і про Англію, як з чисто політичних оглядів раз ділила, раз вилучувала, то знову злучувала Палестину з рештою Арабії, не звертаючи уваги на протести жидів. Жиди писали про це, протестували, а навіть пікетували британські консуляти. Але ніхто з інших жидів не таврував їх за те „нацистичними“ чи „фашистськими агентами“ та не називав „ворогами демократії“.

КРАЄВІ ДЕЛЕГАТИ.

Завидуємо жидам, також, що вони можуть так свободно запрошувати делегатів з краю, і то навіть таких, що є німецькими громадянами, а ніхто їм за це не закине „зв'язків з „Гестапо“, чи з німецьким міністерством заграничних справ. Ніхто також не закине їм „зради американських інтересів“, за те, що їхня американська сіоністична організація підлегла світовій сіоністичній організації, якої головний провід міститься за границею.

Ніхто не кине каменем на рабіна Степана Вайса, що в американській політиці займає високе становище, коли він на згаданій конвенції заявив, що американську демократію треба підтримувати тому, що „триснуть усі надії Дому Ізраїля“. Себто треба підтримувати з виключно себелюбних причин, а не для самої засади, не в ім'я самої демократії. Ніхто не випомінає Вайсові, що він майже що року їздить до Європи на ріжні жидівські конгреси і наради.

Ось чого ми завидуємо жидам! Бо в нас справи стоять трохи інакше...

ПОМІЧ КОПАЧЕВІ.

Джордж Монгер, учитель спорту в Пенсильванському університеті, придумав гумовий пікальш, який накладається на праву ногу гравця в футбол. Каже, що цей гумовий додаток дозволяє копачеві вдарили м'яч сильно й дошвидко.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

„Лев і леопард беруться нападати на людей“, іще раз повторив Тарзан. „Ходімо! Через верхні дерев ми поспішно відстанемося на місце й можливо тим нещасливцям подамо поміч!“ З тими словами Тарзан звелів Дарнотові халатися кріпко його спини, а коли це було зроблене, він мов вихор видрипався на дерево.

Але він халпався довгих гучних гилік і розмахувався, перскакував на сусідні дерева, все в тім напрямку, звідки доводив голос. За кілька хвилин він уже був на місці. Саме в цю пору Пері вистрілив до леопарда і ніби ранив його смертельно. Леопард і Пері повалились на землю, де очікував їх лев.

Тарзан разом з Дарнотом зісхочили на землю. Дарнот миттю здійняв до себе стрільбу і почав прицілюватись до звіра. „Ви уважайте на леопарда, бо він отсе оживає“, завважив Тарзан. „Я розправлюся сам із львом“. А лев саме розігнався до Пері і вже хотів на нього скопити, але Тарзан заступив йому дорогу.

Могутнім скоком Тарзан перескочив Пері й обличчям зустрівся з королем нетрів — львом. Водночас Тарзан видобув із своїх грудей могутній рев, що серед інших обставин хто зна, чи це не застановило льва. Та цим разом лев був розлючений і рішаний боротись. Поява Тарзана та його голос льва цілком не збентежили.

БЕЗ ОГЛЯДУ НА ЦІНУ

КРАЩОТ ГОРІВКИ
НЕМА В НІЯКІЙ
ФЛЯШЦІ

ВІД 1823

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

WILKES-BARRE, PA. The St. John Society, Branch 223, will hold their regular monthly meeting Sunday, November 5, 1939. Mr. John Choly, Pres., urges all members to be present as important matters will be discussed. The Fin. Secretary Mr. John Melnyk, asks all members to pay up their dues or they will be automatically suspended. — John Hrencecin, Rec. Sec'y.

МЕНВІЛ, Р. АЙ. Місячний збори Тов. ім. М. Дрогоманова, від. 181, відбудеться в суботу, 4. листопада, в годині 4. пополудні, в галі У. Н. Дому, 765 Стрейт Стр. Обов'язком кожного члена прийти на означений час. Напоминається членів, щоби кожний за себе приніс на збори вклади до Товариства і Союзу. „Хто передасть вклади іншим членом, не будуть прийняті, тому, щоби члени не легковажили собі зборів. — Ю. Ясінчук, пред.; П. Тиняк, кас.; П. Черкас, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Місячний мінитинг Бр. св. Василя, від. 168, відбудеться в неділю, 5. листопада, в годині 3. пополудні, в галі У. Н. Дому, 765 Стрейт Стр. Обов'язком кожного члена прийти на мінитинг. Пригадується довгочасним членам, щоби по зможноті вирівняли свій довід до відділової каси, бо в противному разі поступиться за статуту і братською ухвалою. — Гр. Дачинши, пр.; Гр. Бабин, кас.; П. Манік, секр., 425 Wagner Ave.

КОЛИ ХОЧЕТЕ ДЕШЕВО КУПИТИ

РАДІО ФОНОГРАФ
КОМБІНАЦІЮ

зайдіть до СУРМІ:

Ар. Сі. Ей. Комбінація на рік 1940, вартості \$45.70
10 рекордів 7.50
Сховок для рекордів 50

ВСЕ РАЗОМ \$29.95

з пересилкою

Заходіть або пишіть:

S U R M A

325 E. 14th ST., NEW YORK, N. Y.

Between 8 & 2 Ave.)

Telephone: GRamercy 7-0729.

ВАЖНЕ ЗВІДОМЛЕННЯ

ВСІ Українські Рекорди по 50 центів штука.
Хто купує 10 рекордів літає ДАРОМ один рекорд і 100 голів.
За українськими, руськими, польськими і словенськими рекордами ідть до СУРМІ.
S U R M A
325 E. 14th ST., NEW YORK, N. Y.
Between 1 & 2 Ave.)
Telephone: GRamercy 7-0729.

Д-р ВОЛОД. ГАШИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР І ХІРУРГ
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066
Урядові години: Від 1 до 3 пополудні, від 6 до 8 вечір.
В неділю згідно з умовою.

ЗАНЕДБАНИ ХРОНІЧНІ НЕДУГИ

доводить до безпотрібного терпіння.
Аналіз крові, лугі „Екс“, аналіз сечі, медична екзамінація ПО НИЗЬКИМ ЦІНАМ заповнюють удачу лігноту. Ревматичні стани, „Гей фібер“, астма, клопотні відходові кишків, пітун залоз і вирок лікується модерними способами. — ПОРАДА ДАРОМ.
DR. DERUNA
125 East 86th St., New York City.
Кожного дня від 10—2 год. і від 4—9. У неділю від 10—2. Особна ждальня для жінок.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

ЕКСТРА — ЕКСТРА!

Каталог нових новостей і предканий вашої бутьовсти за зніздан. Писать 15 центів і дати вашого уродження до: Practical Sales Co., 1219 N. Bell Ave., Dept. 6, Chicago, Ill.

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без різниці як далеко поже Ньюарком. Вразі потреби телефонує до нас. Обслуга швидко і дешево. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ УНДЕРТЕЙКЕР
заряджує погребам по ціні так низькій, як \$150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 8th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-5577

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.